

Szerkesztési iroda

Sepsi-Szentgyörgyön
Csiki-utca, Matheovics-féle
ház, hová
a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.

Kiadó hivatal:

BERNSTEIN MÁRK

könyvnyomdája
hová a hirdetések és
előfizetési pénzek
bérmentesen intézendők.

NEMERE.

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági lap.

A „Háromszéki háziipar-egylet” hivatalos közlönye.

Megjelenik ezen lapeten-

kint kétszer: -

csütörtökön és vasárnap.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTEK

Helyben külsőre hordva, vagy

vidékre postán küldve

Egész évre ... 6 ft — kr.

Fél évre ... 3 ft — kr.

Negyedévre ... 1 ft 50 kr.

Hirdetmények díja:

3 hasábol poszt-sorost, vagy

annak helyéért 6 kr.

Bélyegdíj külön 30 kr.

Nyitott szóra 15 kr.

Ausztria-Magyarország politikája.

Az osztrák-magyar kormány magatartásáról, melyet a napi kérdésekkel szemben elfoglal, azt hisszük, igen jó forrásból a következőket írja a „Daily Telegraph” bécsi tudósítója:

Három kérdés foglalkoztatja most az osztrák-magyar kormányt: a Balkán-félsziget állapota, az egyiptomi kérdés — és a Németországgal létrejött „entente”.

A Balkán félsziget jelen állapota újabb bizonyíték, hogy szükség volt a berlini szerződésre. E szerződés kompromisszum azon nagyhatalmak közt, a melyek elejét akarták venni a háborúnak. E hatalmak nézetei eltértek egymástól az ott szőnyegen forgó kérdések fölött, és a szerződés főcélja abban rejlik, hogy legalább annyira kibékítette a nézeteket, hogy elhárította a tegyveres összeütközést.

A konstantinápolyi jelen bizonytalan állapot örökös aggodalmat okoz. Azt lehet mondani, hogy gyöngeségében rejlik a szultán ereje, mert nincs messze az az idő, midőn az ő tekintélye nem egy hatalomra nézve a legnagyobb fontossággal fog birni. A fényes portán most végbement változás csak azért szolgáltat aggodalomra okot, mert lehetséges, hogy a török kormány rávéteti magát a Kelet-Ruméliában való beavatkozásra. — Kétséges, vajjon képesek lesznek-e megbirkózni a törökök e földadattal, és pedig fontos pénzügyi és katonai okok teszik jogossá ezt a kételkedést.

Különben Ausztria-Magyarország utasította philippopoli képviselőjét, hogy szóljon föl Aleko pasa előtt a muzulmán lakosság öldöztetése miatt. — A legutóbbi hírek, melyek ide érkeztek, nagy felháborodást keltettek. Azok a megjegyzések, a melyeket az osztrák-magyar képviselő tett a fő-kormányzóknak, olyanok, hogy nem maradhatnak hatás nélkül. — A kelet-ruméliai bajokat illetőleg minden körülmények közt azt a nézetet táplálja az osztrák-magyar kormány, hogy e bajok nem nem szolgáltatnak neki ürügyet a berlini szerződés megszegésére. Ausztria-Magyarország nincs elfogódva Aleko pasa iránt, de azt kívánja tőle, hogy igazságosan és becsületesen töltsse be hivatalát és egyforma tekintetben részesítse az általa igazgatott területen a különféle vallásfelekezetű lakosokat.

A leghatározottabban visszautasítják azt az

állítást, hogy az egyiptomi kérdés tárgyalásában politikai okok vezérlik az osztrák-magyar kormányt. Egyiptomban elég jelentékeny osztrák gyarmat van, a melynek több tagját érdekli a pénzügyi helyzet rendezése. A kormánynak kötelessége védeni ezeket az érdekeket, de nem szándékozik ezen ürügy alatt öregbíteni politikai befolyását. Ellenkezőleg nem vonakodik kijelenteni, hogy Franciaországnak és Angliának kell erőteljes ellenőrzést gyakorolniuk Egyiptomban és e nézetet tettekben is nyilvánította, midőn az angol és francia kormányoknak Izmail elmozdítását követelő hivatalos felszólítását támogatta, és midőn oly liquidáló és ellenőrző bizottság szervezését ajánlotta néhány hete, a melyben önként Franciaország és Anglia részére biztosította a többséget.

Ausztria-Magyarország és Németország barátságának egyik szembeszökő eredménye az, hogy jobban biztosítva van a béke minden ország részére, továbbá, hogy Németország, a mely háttérben maradt a keleti kérdés részleteinek megállapítása alkalmával most, határozottabb irányt adhat keleti politikájának.

Ausztria-Magyarország és Németország barátsága semmit sem tartalmaz, a miben megbíránykozhatnék Anglia, és Salisbury marquisnak igen fontos okai voltak arra, hogy oly barátságos módon nyilatkozzék róla Manchesterben.

Az osztrák magyar kormány reméli, hogy Anglia is csatlakozni fog ez ententehez, ha alkalma lesz rá. Most, miután szakított az angol kormány Lord Palmerston hagyományaival, aki Ausztria hatalmának és befolyásának lerombolását tűzte ki céljául, a legfontosabb okok ajánlják, hogy a lehető legjobb viszonyban éljen egymással az a két állam és kölcsönösen védelmezzék közös érdekeiket.

Ausztria-Magyarország új külügyminiszterének ezen óhaját a legösszefoglalóbban óhajtják Lord Beaconsfield és társai.

Az osztrák-magyar-német entente iránya békés, célja pedig a berlini szerződés oltalmazása és végrehajtása. E megállapodás részleteit senkivel sem közzétették, de nem is közzétehetik, amár kizárólag a bevallott célokkal foglalkoznak.

Teljes okom van hinni, hogy az irányadó körök ezeket a nézeteket a legfontosabb napi kérdésekről.

Több órai minisztertanács volt november 11-én este, melyben Tisza Lajos királyi biztos is részt vett. E minisztertanácsban Szeged rekonstrukciójának terve jóváhagyott. A Szeged rekonstrukciójára szükséges összegek — a melynyiben azokat az államnak kellend adnia — a „B. Corr.” értéslése szerint alig fognak külön kölcsön után beszerezettetni.

A magyar kormány azon képviselői, kik a német szerződési tárgyalásokban részt vesznek, 12-én Bécsbe mentek, hogy ott az osztrák-magyar vámkonferenciának egy csütörtökön tartott értekezletben részt vegyenek, — mire aztán a többi képviselőkkel egyetemben pénteken Berlinbe indultak.

A képviselőház közigazgatási bizottsága e hó 11-én az országos ülés után megalakult, elnöke Péchy Manó grófot, jegyző-jévé Péchy Jenő választván.

Az ország házban két beszéd kölcsönzött a ház folyó hó 11-iki vitájának kiválóbb érdekét, Szilágyi Dezso és Éber Nándor beszéde. Formailag alig mondott Szilágyi csillogóbb beszédet mint ez volt. Ama bántó és méltatlan személyeskedés, mely máskor nem egy beszédet átlenget, a lehető legkisebb minimumra maradt korlátozva, s még kissé terjedő és ismétlésekre hajló modora sem vett rajta túlságosan erőt. De bármennyire is elismerjük beszédének formai előnyeit, távolról sem fogadhatjuk el érvelését. Inkább a legistát, mint az államférfiut véltünk hallani, midőn a közönségi törvények értelmét magyarázta. Egy rendkívül ügyes jogász állott előttünk, de nem egy politikus, ki az állam feladatának és céljainak természetét szerint mérlegeli az eszközöket. Még jobban sajnáljuk azonban, hogy oly kicsinyes fegyvereket sem vett meg, minőket a bizottsági előadóval és különösen Bauszernernnel szemben használt, míg beszédének valódi lényegét elhallgatta. A sarkalatos kérdésre végre, hogy hát mi történjék Boszniával, ha nem adminisztrájk közösen, oly tüntető módon marad adós a felelettel, hogy beszédének e fordulatát még formai tekintetben sem nevezhetjük szerencsésnek.

Homlekegyenest ellenkezőt mondhatunk Éber Nándor beszédéről. A külső csínys és eleganciát, mely Szilágyi beszédeit annyira jellemzi, nemcsak hogy nem találjuk, hanem önkéntelenül is arra a gondolatra jövünk, hogy a szónok egyenesen megveti a külsőségeket, és csupán érveinek sulya és felolgasának széles látóköré által akar hatni. Éber beszédében az államférfi magyarázta a közönségi törvényt és a világláttott európai felfogás fejtegette a monarchia politikai célját és annak eszközeit, keleti misszionát és legújabbán követett külügyi akciókat.

aztán ennek is vége volt, akkor szépen letelepedtünk a fűbe s egy piros kötésű könyvből el kezdtünk olvasni. En felolvastam, a társaság pedig hallgatta s különösen Ilonnak nagyon tetszett az elbeszélés: Jókai „Szélsend alatt” című beszélygyűjteményéből a „Debreczeni kastélyt” olvastuk. Nagyon sokat neveltünk azon a boldoság pasán, a ki minden ruháját rá akarta adni arra az örlütre, a ki neki a csudalatos kastélyról beszélt. Ilon a jóízű kacagástól már mellgörcsöt kapott, szemei telve voltak könnyel; olyan jól mulattunk.

Egyszer a nagy nevetést valami félelmetes zaj félbeszakította. Figyeltünk a lármára, de a zavart kiabálásokból semmit sem vehettünk ki. Pár percig visszafojtott lélegzettel hallgatóztunk, mikor egyszerre a vészharang kondult meg. A félrevert harangok, az érthetőbbé vált láрма kétségtelessé tették, hogy tűz van valahol. — Egyszerre talpon voltunk s a kert hátsó kapuján, meről a felszálló füstgomoly látszott, szaladtunk a tűz felé. Egy szegény napzamos kis vaskóka égett. Mire odaérteztünk, már leégett a szalmafedél házikó — s mi szomorú részvételt tekintettünk a szegény síró emberre, ki a házból ágyastól kihozott beteg neje ápolásával foglalkozott.

E perczben egy csengő női hang szólalt meg hátunk mögött:

— Szegény jó ember, fogadja el tőlem ezt a pár forintot.

S azzal egy kis erszényt nyújtott át neki — Ilon. Csak ekkor vettük észre, hogy ő is velünk van. Összetettük mi is filléreinket s átadtuk a szegény embernek, ki könyves szemmel köszönte meg az adományt s Ilon felordulva azt mondta neki:

A „Nemere” tárczája.

Kényes Ilon.

— Rajz. —

Biz ez régen történt már. Tulajdonképen nem is esemény az, a mi leirok, csupán egy kis kép, mely mutat vigat is, szomorut is.

Ezelőtt tizenöt évvel, mikor mi még csak a kisebb fajtájú diákok közé tartoztunk, egy magunk korabeli növendékéleánykát Kényes Ilonnak neveztünk el. Pedig ez a kis lány minden egyéb megítéssel megérdemelt volna, csupán a kényes nevet nem. Barátságos, kedves, nyíjas természetű volt, szülőt nagyon szerette, érzékeny lelke, jó szíve ismeretes volt messze vidéken. Olykor-olykor a gyermeki pajkosság, csintalan naivság, melyek őt a „fiuk”, tudniillik a mi társaságunkban jellemezték, bizony-bizony nagyon jól illettek neki, úgy hogy mindenikünk vágyva vágyott szabad idejét a jó Ilon mellett töltöni el. Hanem azért mi mégis Kényes Ilonnak hívtuk őt, nemcsak magunk közt, hanem előtte is. Talán ez elnevezésre magasabb társadalmi születése, szülői fényes háztartása s különösen anyjának, egy büszke német asszonynak velünk, a gyakori játszóársakkal szemben tanusított gögös lenézése adhatott okot. Elég az hozzá, hogy mi őt Kényes Ilonnak hívtuk.

Egy szép nyári délután iskolából jöttünk haza s utunkat természetesen Kényes Ilon lakása felé vettük. Ötön voltunk, a kik az Ilon társaságát, csevegését ismét megkívántuk s lopva kacsint-

gattunk be a vásárcsozat között, — ha nincs-e a kertben Ilon.

Ott volt és megláttott bennünket. Felszökött a tarka virágágyások közül s pillanat alatt a rácszat előtt termett. Kezében egy pompás teljes szürme sekrű volt. Mi ott álltunk előtte s arcunkon bizonyosan várakozásteljes kifejezés ülhetett, melyet Ilon észrevett, mért a sekrűt kis gömbölyű kezecskéjével egészen előnkbe tartva, hirtelen így kiáltott fel:

— Melyik mondja meg ennek a virágnak a latin nevét? A melyik megmondja, annak adom. Mindig ilyenekkel szokott incselkedni. Bennünk feltámadt a nemes verseny érzete s mint a féle harmadik gimnazisták, csak úgy préseltük az eszünket, ha valahogy kiüthetnők a botanikából ezt a kaposius kérdést. Egyikünk sem tudta megmondani; kis vártatva egy kerek képű pajtásunk nagy örömmel szólal meg:

— Dianthus Caryophyllus!

— A tied a sekrű! — felelé Ilon s odanyújtá neki a viragot.

Csak később vallá be a gaz kópé, hogy ő a válságos perczben a hóna alól előhuzott Pokorny-ból lopta ki a botanikus nevet.

Ez a kis intermezzo azonban elég volt arra, hogy minket Ilon „becsaljon” a kertbe. Jójívvel mentünk.

A kert hátulsó része gyümölcsös volt, rakva volt a legszebb gyümölcsfákkal, melyek közül itt-ott érett kórtvék és jó borizú almák mosolyogtak le felénk. Ilon maga ment elől a jó példával. Hoasszú póznát vett elő s azzal verte a gyümölcsöt, mi pedig igazi diák-mohósággal falatoztunk. Mikor

Külföldi szemle.

Robertson tők Afghánisztánból küldött jelentése szerint az angolok sikeres kémszemlélt tartott egész B u s a k i g. Innen három ut vezet a burakói erdőig; az első Latabundon át, itt kivált egy szoros és nehéz hely van, melyen át kell haladni, ez a K o t a l u t, mely 8000 látnyi magasságon fekszik és az ágyuk vetelére majdnem áthatatlan; a második a c h i n á r i u t, ez egy igen keskeny átmenet, roppant sziklák közt és elég hosszú; a harmadik ut a G h o s f a n d l a szoros, itt még egy más rövidebb szoros is van, mely csak juhoknak és kecskéknél szolgál ösvényül. Ha ezen szorosok bármelyikén át bírnak hatni az angolok, akkor a többi ut könnyű szerével megtehető.

Anglia, mint a „Tempe” állítja, Törökország által meg fogja magának azon engedékenységet fizettetni, hogy hadi hajóraját nem küldötte a Bosporusba és magának Szíriában valamely kikötőt fog stipulálni. A francia és orosz nagykövetei Konstantinápolyban igen tartózkodó állást fognak elfoglalni. A fennidézett francia lap azt mondja, hogy Angliának vigyázni kell, mivel, ha a portának nem eszközöl kölcsönt, akkor ugyan ne sokat bízzék a törökök ígéréseiben, ha pedig kieszközi azt, akkor a törökök fogják a kölcsön feltételeit megszabni.

A z o l a s z igazságügyér V a r e valamennyi törvényszéki elnöknek és államügyésznek egy körlevelet küldött, melyben megpótlánkozásának az kifejezést a felett, hogy a F a d d a százados meggyilkoltatási pörében a törvényterem majdnem színházi teremnek alakítottát és ott kétféle belépti jegyeket osztottak ki. Ő — a miniszter — azt már azért is botrányosnak tartja, mivel a vádlottat mindaddig, míg el nincs ítélve, úgy kell tekinteni, mint ártatlant, nem pedig mint fenevadat, kit az egész közönség megbámul. Egy lovarművész Carozza asszonyt, ki ezen perben nagy szerepet játszott, fel akarja fogadni czirkusa számára, azon esetre, ha el nem ítéltetnék ezen nő, ki már előbb is lovarművész volt, s őt Politeamában fel akarja léptetni.

S z e r b i á b a n egy idő óta, mint a „Times” állítja, a szocializmus, kommunizmus és nihilizmus nagyon kezd terjedni. Noha ott a parasztok mind földbirtokosok, s alig van valami kívánni valójuk, így tehát ezen mozgalom leginkább Milán fejedelem ellen irányul. Ezen mozgalmat szerb diákok Svájcba hozták és terjeszték Szerbiában. A szerb vidéki városokból a hatóságok és a lakosság mindenütt küldi a zsidókat. A szláv játékonny-bizottság Szerbiában és Bulgáriában mind-nütt csinál szláv propagandát.

M a k o f f muszka belügyér mindenütt az egész birodalomban betiltotta a bálók és táncvigalmak megzavarását a rendőrség által, mivel ez a nép-ség közt rossz vért csinálna.

G o r c s a k o f f nagy következtében csakugyan visszavonul a külgügyektől; őt, nem, mint hirdették, Walujeff, hanem Giers államtanácsos helyettesítend. Gorceakofnak visszavonulásánál még azon elégtétele van, hogy ellenségét Suwaloff gróft megbuktatta, ki nem Pétervárra megy,

— Az isten megjutalmazza a kisasszonyt egy-kor bizonynyal!

Ez alatt lassankint beesteledett. Gondolnunk kellett a hazatérésre. Utunkat meg akaráv rövidíteni, egy ingoványos réten futottunk inkább, mint mentünk hazafelé. A rét közepén egy meglehetősen nagyságu tó volt, melynek szélét kender-áztatni használta a nép; beljebb több őlmélységű volt a víz.

Egyszerre egy velőtrázó sikoltást hallottunk. Ilon, ki a helyet nem ismerte, félre lépett és le-siklott a tóba s abban a pillanatban alámerült. Megkövültünk állottunk a tó partján, Ferkó barátunk azonban, az előbb említett kerekpályá fízok, nem sokat gondolkodott, hanem utána ugrott s a fúhált szegény leányt kiharotta a partra.

Ilon magához tért, de már csupán segítségünkkel mehetett haza. Otthon a rémület tetőpontra hágott. Mikor bevittük a sápadt leányt s elbeszél-tük a történeteket, az anya, az a büszke nagy uri nő felénk fordult s ropant szigorú hangon csak annyit mondott nekünk:

— Soha át ne lépjétek többé e ház kapuját! Elmehtek!

Mintha még most is látnám azt a fagyos te-kintetet, azt a szuró pillantást és fenyegető kéz-mondulatot, melylyel minket a büszke nő házából elűzött. — A dagadó selyem kerevetek, a süppedő drága szőnyeg a padlón, a mozaikszőnyeg butorok, nagy olajos festmények, nehéz finom függönyök, melyek a szobát ékítik, összhangba voltak a nagy uri nő büszkeségével, s mi egészen megkönnyülve éreztük magunkat, mikor ebből a nem nekünk való légkörből kijuthattunk a szabadba.

Nem is mentünk többé soha Ilonhoz s mikor nagy diákok lettünk és a templomban egy szép magas, karcsu leányt láttunk egy sűrű lefátyolo-zott delnő mellett ülni, kezében aranyemléksé-
imakönyvvel, akkor összesugtunk és lopva vetett oldalpillantással mondók egymásnak:

— Milyen szép leány lett a Kényes Ilonból!

hanem falusi jószágaira vonul vissza, midőn lekő-szön londoni nagyköveti állásáról.

A m u s z k a trónörökös, kit Bécsbe vártak, nem jön oda, hanem Gmundenből egyenesen Ber-linbe utazik. Egy másik távirat pedig azt mondja, hogy már Passauból megy egyenesen Berlinbe s így egészen elkerüli Ausztriát.

L o b a n o f f herczeg muszka nagykövet Kon-stantinápolyban hosszas konferenciát tartott Mah-mud Nedim és Szaid pasákkal, ezután pedig kihál-gatásra ment a szultánhoz. Lobanoff áttétetik nagy-követi állásba Konstantinápolyból Londonba Su-waloff helyére, Midhát pasa véglegesen visszavonta lemondását.

Brassó és a magyarosodás.

Brassó, 1879. november 13.

Jó minap a „Gazetta”-ék ablaka előtt elmen-tem s valami hangos vihogás, tisztességes nyelven nevetés hallottát a nyitott ablakon. Kiváncsi-ságból bepillantottam s a fő „Gazetta” ur a „Ne merét” tartva kezében, egy szemenszedett szem-üveges gyöngyvirágnak, ki nemzetiségére nézve a Dakó román fajtából volt, volt — fennen magyaráz-gatta az ön lap a egyik cikkét, mely alkalmasint megficskázta a román hazafiakat. Annak örültek olyan nagyon.

Ezt a telivér román lapot hazafias szellem lengi át, mert nincs egy istenadta száma, melyben a magyarságot román hazafias szellemben le ne piszkolná. Sajtnok, mely ki tudja miért, miért nem, olyan türelmes az efféle üzemekkel szemben, nem bántja őket és ennek az a következménye, hogy terjed a gyom. Benővi lassanként a társadalmi életet, belekapaszkodik élővilág gyökereivel még a tanintézetekbe is — és lesz belőlünk román, vagy szász, vagy akármilyen isten csudája, — csak ma-gyar nem.

A „Kr. nstädter Zeitung” sokkal jobban érzi magát édes otthonában, sokkal inkább körülbarri-kódza magyarfaló elveit a város hivatalos sze-mélyzetével, azok kegyes elnézésével, semhogy számítanunk lehetne valaha arra, hogy istenhöz tér, hogy megszűnik ellensége lenni annak a ha-zárnak, melynek földjét tapossa, melynek kenyérét eszi. Mostanában, mióta a főispán igazi ma-gy a r e r é l y e s s é g e t t e l e g keservesen tapaszalják, kissé lehorgasztott fővel jelenik meg a nevezett szép lap, de mihielyt egy egy jó alkalom kínálko-zik, kirug a hámból mégis.

Édes testvér mindakettő egyik tizenkilencz, a másik egy híján husz. Mindakettő közös ellen-sége a magyarnak, mindkettő egyformán jóbarátja a mi ellenségünknek. Cudálkoznék talán, a ki a viszonyokkal nem ismerős, hogy egy Brassóban, melynek annyi magyar lakosa van, hogyan verhet talajt magának a magyarfaj gyűlölet. — Nem kell csudálkoznunk. Városi hivatalunk rakva van szászok-kal, az orosz szlávizmus legteljesebb barátaival: románokkal. Ők adják a tonust lefelé. Alles Höch-ste kommt von Oben. Lesz idő rá, mikor az ottani sógorás-komagsz uralkodó hatalmáról majd többet is írhatok. Majd, ha megelégtünk már az idegen hatalmaskodás légrontó befolyását a magyar tár-sadalmi életre, beszélni fogok még akkor

Aztán szétváltunk; kit erre, kit arra vetett az idő. Nagy emberek lettünk, elfeledtük a régi játszóházakat, csak a nevére emlékeztünk egy-másnak.

Pár évvel ezelőtt szülővárosom felől kérde-zősködtem Elmondák a többiek között, hogy a mi régi Ferkó barátunk, a ki olyan szépen kilopta volt hajdanában a Pokornyból a székfű botanikus nevét, kereskedő lett s egy csőd következtében tönkrement és föfelőtte magát. Szegény Ferkó! Elsalnálkoztam felette s csak akkor volt részvéte-m meg nagyobb, mikor megtudtam, hogy az övegye, a kit hátrahagyott roppant nyomorban — Kényes Ilon volt. Ilon szülői meghaltak, s mikor a büszke urnót is elkisérték száz meg száz fáklával, zene-szóval a temetőbe s mikor az éneklő diákok „Már elmegyek az örömben, paradicsomnak kertjébe” bús dala is elhangzott, akkor hazavitték Ilont s azt mondták neki: mától fogva ez a szép palota, ezek a gobellin szőnyegek, ezek a pompás butorok mind a máséi. Boldogult anyád nagyon fényűző volt: neked nem hagyott egyebet, csak két szép fekete szemetet, hosszú fekete hajadat és ragyogó ter-metedet. A szegény árva leány így lett a mi Ferkó barátunk felesége; elvette szerelemből és könyö-rületből. Mikor aztán Ferkó is elbucszott ettől a siralomvölgyétől, azóta Ilon nem látta senki.

Néhány hónappal ezelőtt egyik nagyobb vá-rosumk kórházában jártam s ott a betegek között egy sápadt, vézna alak rám mosolygott s magához szólított:

Emlékszik-e még Kényes Ilonra? S azzal is-mét visszahanyattolt párnájára. Meghatottan álltam ágya mellett. A szegény nő viaszszaga arcán át-futó gyöngye per megmondta nekem, hogy mi lett a szegény övegyéből!

Pár nap múlva ismét meg akartam látogatni, de már künn volt Ilon a — temetőben. Sirja felett egy egyszerű bádortalon fa áll, egyéb semmi. — A sokat hányódott nő bevégezte rövid életét.

... Szegény Kényes Ilon! ...

Barbarossa.

Most hadd szóljak egy pár szót a ma-gy a r o l v a s ó k ö r h ö z. A magyarság javát nem vá-dolom: megtették ők a maguk kötelességét a nem-zeti ügy érdekében minden időben. De lehetetlen, hogy szemökre ne lobbantsam a magyar szellem hanyatlását, a magyar nemzeti ügy tepsedését, — melynek egyenesen ők lesznek az okai. Avagy meglegeszenek-e csupán azzal, hogy olvasókört alakítottak? Elég e csupán annyi társulás arra nézve, hogy fentartsák a kivalófélelben levő magyar szellemet nálunk? Bizonyára nem. Egy jól-rosszul összetakolt magyar dalirándól, annak hébe-korba egy-egy „fellépésénél” semmi egyéb jele nincs, hogy itt magyarok is laknak. Teremteni kell köz-szelemet és pedig magyar szellemet, a mi most nincs. Tömörülni kell a magyar elemnek társadalmi uton. Fel kell használnia befolyását a közügyekre s nem szabad megengedni, hogy az intéző kezek csupán a magyar ellenségeiből kerüljenek ki. — Ervényesíteni kell akarátát ott is, hol eddig meg-vető lenézésről nem kaptak egyebet jobbjaik. Higgyék el nekem, ha így mozgunk, ha ezután is csak ennyit teszünk saját magyar véreink érde-kében, kevés idő alatt elfőn hozzánk az Úr átká; megbüntet fiainkban bennünket. Nincs már messze az idő, mikor szép lassan, mint a tengerbe ömlő patak, beleolvadunk a mi szász és román atyánk-fiai szokásaiba, nyelvbe s lassanként elenyészünk köztük s csak talán még fenmaradó nevünk, melyet szegyelve kell viselnünk, fogja mutatni, hogy egykor magyarok voltunk.

A brassói magyarságnak istentől áldást és buzgóságot kívánok!

R. G.

Kossuth levele

Helyi Ignác országgyűlési képviselő urhoz Bu-dapestben.

Collegno (al Baraccone), 1879. nov. 4.

Kedves barátom!

El vagyok foglalva. Pár hét óta — kivéve itt ott a távsürgönyöket — nem érek rá lapokat olvasni. Hanem kaptam leveleket, melyek arra a „Solei” féle botrányra vonatkoznak. Mi van tulaj-donképen abban a „Solei”-ben? Nem tudom. Mert azt a lapot életemben soha sem láttam. Utána já-rattam annak a botránynak a proposójából. Turin-ban — nem exisztál. Hát kénytelen voltam a ma-gyar lapokban nézni utána a dolognak. Ezek mind-annyian egy beszélgetésre hivatkoznak, mely állító-lag köztem és Peyramont Lajos francia hirlapíró közt történt volna.

Peyramont urat nem ismerem. Sohasem lát-tam. Sohasem volt szerencsém vagy szerencsétlen-ségem társalgásának élvezetében részesülni. Azt sem tudom, van-e Peyramont a világon.

Hanem megolvastva azokat, a miket a magyar lapok ebből az „imaginary conversation”ból ad-nak, úgy találom, hogy az abban említett tárgyak felől én sok, igen sok emberrel beszélgettem, töb-bek közt egy francziával is, ki nem Peyramont, de régi ismerősöm, ki sokat járt Magyarországon, — gondolom, tartózkodott is ott pár évig, — sok embert ismer a felsőbb társadalmi rétegekből is; de ez, ha hirlapíró (mit nem tudok), nem mint ilyen jött hozzám, nem mondta, hogy az indiskréit plety-ka-hajhászok ama fajához tartozik, kiknek csomór-lestő mesterségük legujjabbán divatba jött, — ez-zel az emberrel, mint régi ismerőssel, már sokszor társalgottam amugy familiáris modorban, társalog-tam az alkalmommal is épen az említett tárgyak felől, de nem úgy, a mint e l o d a t i k; telje-séggel nem úgy: egy jó harmadát az előadottak-nak sem úgy, sem másképp nem mondtam; egy másik harmadát nem én, hanem ő mondta; a har-madikat pedig egészen másképp mondtam. — A reám fogottakdál akként vagyok, mint ha valaki azt mondaná, hogy a Miatyánkban ezek vannak: „Add meg nekünk a mi mindennapi bűnünket, és bocsásd meg nekünk a mi kenyerünket” — minden sz ó o t t v a n a M i a t y á n k b a n, d e n e m u g y v a n.

A mi bosszantón bánt, az amaz oktanlan mág-nás-heccz.

Elmondom, a mi történt abban a nem Peyra-mont-os familiáris társalgásban.

A keleti politikáról volt szó.

Látogatnom fölemleltette, hogy ő kissé ismeri a magyarországi viszonyokat; tudja, hogy a má-g-nás-ostály fel van mindazon requizitumokkal ru-házva, melyek egy nemzet életében egy osztály-nak kiváló súlyt adnak; birtok, történelmi alap, társadalmi befolyás, sokaknál kitűnő intelligencia is stb., — hát nem tudja megérteni, hogy miért vetette a súlyt, melylyel bír, hazája javára az ese-mények mérlegébe?

En: Miért nem vetette! — Voilá. — Ez az a nagy történelmi qua esitum, melynél az ember lelke elborul. — En láttam ezt az osztályt (je l'ai vu à l'oeuvre) 1848-49-ben. Miért nem vetette akkor te s t u l e t i súlyát a mérlegbe? Pedig vol-tak ez osztályban férfiak, kiknek életet, vagyont áldozni-kész hazafisága mintegy világító torony ál-lott társaik előtt, — hősök, mártírok, megingat-hatlan, tántoríthatatlan jellemek, Fiknek áldozat-készségük a hazáért — nem ismert határt. Igazi voltak ezek mellett amolyan kalkuláló kétkulacso-sok is (példálat idéztem), sőt akadtak muszka be-hívók, muszkavezetők, árulók is; — de ezek egyén,

elenetek; — rossz ember minden társadalmi rétegben akad. — Nem ez volt a baj; — a baj az volt, hogy a magyar magánai kar mint testület, mint alkotmányos tényező elhagyta a nemzetet, — nem volt látható. A magyar alkotmány testületi súlyát adott a magyar arisztokracziának a nemzet közéletében; s ezt számára a 48-diki törvények is főtartották; — és ez a súly hiányzott a nemzet sorának méregében; — a magyar arisztokracia, mint intéstitio, mint alkotmányos tényező nem ment Debreczenbe! Hánszor nem hallottam Perényit, azt a Perényit, ki ama kor történelmében egy kimagasló pártalan alak, mely egyedül áll: hánszor nem hallottam panaszkodni, hogy kéressel, rimázkodással, fenyegetéssel, levelezéssel, futkározással hetek alatt sem képes egy főrendi ház összehozni; s mikor aztán óriási fáradtsággal egyet mégis összehozott, hát az olyan sovány volt, hogy szomorúság volt rá nézni. Azt a néhány hűt és hazafit kivéve, a született független magyar főrendiség távolléte által tündökölt. A magyar közélet épületének két alkotmányos oszlopa közül az egyik hiányzott az egész szabadságharc alatt! Ez a hiány döntötte meg a hazát; ha ez a hiány nincs, ha a magyar arisztokracia, mint alkotmányos tényező, mint intéstitio helyt áll a nép, a nemzet mellett, sem az önbizalomvesztés nem ver gyökeret a hon vérel áztatott földjében, sem a pártos visszavonás nem burjánzik fel, sem árulás nem lesz lehetséges, sem el nem bukunk; hanem, mert a főrendi kar mint intéstitio nem volt Debreczenben — hát néhány a haza iránti kötelességről megfeledkezett egyénnek lehetségesé vált, magukat pozsonyi vagy heví is való-konventikulumban, mint intéstitiót praesentálni a cár előtt s a muszka behívásra a magyar főrendiség kívánságának pecsétjét rá hazudni.

Hát arra a kérdésre, hogy a keleti bonyodalmak kérdésében a magyar főrendi kar miért nem vetette súlyát az események mérlegébe? feleletem az, hogy a magyar főrendek soraiban mindig voltak s most is vannak minden tekintetben kitűnő hazafiak, de a magyar főrendiség, mint alkotmányos tényező, mint politikai intéstitio — valóságos anachronizmus. Gleiche Rechte, gleiche Pflichten — volt Széchenyi kedvenc mórdata. Privilegiumok számára nincs a XIX. század utolsó negyedének helye.

Perényit úgy említettem, mint egy pártalan kimagasló alakot, mely egyedül áll. Annak a francziának, kitől beszélgetésünk oly „bo csás meg nekünk a mi kenyerünk” alakban került valami hypothetikus Peyramont tolla alá, nem magyarázhattam biz én, hogy mi okon mondtam azt Perényiről.

Hát most alkalmat veszek elmondani Jegyzék fel az élők a jövődek számára; méltó a följegyzésre.

Bécsben voltunk szankcionálni a 48-iki törvényeket. Valami zajos fogadtatásról annyira nem is álmodtam, hogy még szegény áldott ideges nőmet is magammal vittem — Bécsbe látni.

Es lón az a váratlan bámulatos jelenet, mely engem, az egyszerű magyar polgárt, a Bécsben idegent azon különös helyzetbe tett, hogy azt mondhattam az ő bécsi Burgban a fejedelmi háznak: „Ich schaffe Ruhe dem Hause Oesterreich in Wien,” — a mint erről a nagyméltósági országos küldöttségnek nyomban in pleno jelentést is tettem.

Ama fogadtatási jelenet után szerettek magánaink közül sokan szálláson nappaliában időzni. Nem esoda, sok furcsát lehetett ott látni, hallani. Gyakran ott üldögélt óráhosszat Szechenyi is, ki azelőtt lakom küszöbét soha át nem lépte.

Mindjárt első este Perényi késő éjjelig ott maradt — utolsónak maradt; s mikor már csak kettecskén valánk, imigyen szolt:

„Barátom! ez itt már forradalom; majd lesz nálunk is. Es ez a forradalom azzal a beszéddel csinálódott, melyben azt mondták, hogy a magyar királyi és osztrák császári korona közti ellentétet alkotmányossággal ki lehet egyenlíteni. Tudod e té, hogy te ezzel egy nagy abszurdumot mondtál? Nem lehet azt kiegyenlíteni. Ezek az emberek itt körültekintve azt képzik, hogy csak a szankcio legyen meg, minden jól lesz. Dehogy lesz! Hisz azt a szankciót így-amúgy majd csak hazavisszük, de egyenlíteni: — vagy osztrák egységes provincia, vagy elválás. „Tertium non datur.” Minden, a mi e kettő közt van, csak amolyan színházi dekoráció, csak amolyan czafrang, melylyel magunkat ámitjuk, hogy állami életünk rongyait ne lásuk. Ily időkben jó az embereket ismerni. Hát én tudodra adom már most, hogy engem a czafrang nem ámit, nekem a provinciáskodás nem kell, én el vagyok határozva a másik irányban menni. — Légy bizonyos benne, a dolgok oda fognak menni, oda kell menni: én készen vagyok menni a végletekig: győzelemre, ha lehet, az akasztófára, ha kell — én megyek. Ezt akartam neked tudtadra adni.”

En megilletődéssel néztem férfias arcába, a mint e nagy dolgokat oly indulatlanul nyugodtan beszélte, mintha egy sakk-játszmáról szólna, és azt mondtam neki: „Te látnok vagy; a látnok hívása a népet vezérelni. Vezess nemzetet!” — Ő elmosolygott és ennyit mondott: „A vezér nem csinálja magát, — ő csinálódik; a vezérséget a

körülmények adják, — neked adták, — vond ígádat te szegény! Kötelességed. — Jó éjszakát!”

Es én vontam ígámat. Igen nehéz volt. Es még olyanok is akadtak, a kik irigyeit és az irigység-szülte gyűlölet dühét még a számkivetésbe is elvitték. — Es még megérem, hogy még magyarnak nem lesz szabad magamat neveznem. — Azt pedig már megérem, hogy emberek, kik saját tegnapjukat is elfelejtették, kik ama nagy idők névtelen főlstenének még csak az erkölcsi elismerését adják is felejtik megadni, — engem, már hogy engem „feledékeny kortársnak” neveznek el. — Semmit sem tesz.

De neked, te kimagasló alak, ki abból a z id őből oly pártalan egyedül állasz: neked leborulok emléked előtt — Mesterem!

Kossuth.

VIDÉKI ÉLET.

A székely „kisúst”.

Felcsenafón, 1879. november 11.

Tisztelt szerkesztő ur!

A mai napon tartott rendkívüli képviselő-gyűlésen egy közérdekű ügy tárgyalott, mely megérdemli, hogy a közvélemény előtt is tárgyalassék s az eredmény a magas kormány elébe juthasson.

A tárgy ez: Megtudván a birtokosság, hogy képviselőgyűlés tartatik, tömegesen csoportosultak a községhez, kérvén sérelmük felvételét, mely abból állott, hogy közelebből a finanszörök kiosztották az 1868 évi 16. törvczikk folytán a székely birtokosság számára 2 forint fogyasztási adó általánly lefizetése mellett engedélyezett s még eddig folytonosan élvezett 80 kupa pálinka kifőzhetését tárgyzó ikeket, a melyekből az illetők a legnagyobb indignatioval érezték meg, hogy a 2 friert nyert engedély nem egyéb, mint porhintés a székely birtokosság szemébe s amellyel a lehető legnagyobb kalamitás.

Ugyanis az eddigi gyakorlattól eltérve, oly módon engedélyeztetett — legalább az itteni birtokosság számára — a 80 kupa (100 liter) pálinkafőzés, mint a nagy szeszgyárakban, t. i. egymásután három nap s három kádál forrózának az illetők s minden ústre 2 órát számítva, rövid idő alatt, 4—5, legtovább 6 nap alatt az engedélyezett 80 kupa pálinka gőzöltessék le a moslékra való tekintet nélkül.

Ezen finansz-óperáció képtelenséget foglal magában. Melyik székely asszonynak van ugyanis olyan pálinkafőzdéje, hogy abban három forrózó, három malotás kádát el tudna helyezni, s olyan főző készlete, hogy abba 4—5 nap alatt 80 kupa, vagy 100 liter 15 foku pálinkát tudjon termelni, azonkívül a malotát is hasznosítani márhái fentartására? S minthogy ezt tenni egyik sem képes, az ott leskelődő finanszörök szintelen nyakukon lévő, — következik a sok pénzbírság, melyet egyik sem tud kikerülni.

Ezek tekintetbevételével jobbnak látták a pálinkafőzhetési ikeket visszaszolgáltatni a bíró kezébe azon alázatos kérelemmel, hogy ezen sérelmes ügyet orvoslás végett terjesztse fel a közs. képviselő a magas országgyűlés elébe. — Ezen panaszos ügy felvételén, a sérelmesek kívánsága szerint felterjesztett egy illedelmesen szerkesztett feliratban a mélyen tisztelt országos képviselő-gyűlés elé.

Szolgálok ez tudomásul a többi székely községeknek is.

Ila a t. szerkesztő ur szíves lesz helyet adni becses lapjában, a felirati szöveggel is készséggel szolgálhatunk.*

Lévén hazafias tisztelettel

több érdekelt fél.

A brassómezei tanítótestület közgyűlése.

Brassó, 1879. november 12.

Tisztelt szerkesztő ur!

Brassómezei hivatalos tanítótestülete az évi közgyűlést október 31 én és november 1 ső napján Hosszafaluban az ottani községi iskola tanhelyiségében tartá meg. Öröndetes jelenég gyánát felemlitem a vendégek szép számát, nevezetesen a hosszafalusi járási szolgabíró és lelkész urat, a kirzbai lelkész és jegyző, a négyfalusi orvos és krizbói urakat, kik nagy érdeklődéssel hallgatták az előadásokat, felolvasásokat és az azokból folyó észmezerést, melyekből a komoly és nyugodt hangulat méltósága jótékonyan sugárzott a kedélyekre vissza.

A két nap fontosabb eseményeit vegyük azonban egyenként.

A gyűlés első nap reggelét a négyfalusi tanítói kör dalárdája egy alkalmi gyönyörű négyhangú dal elzengésével nyitotta meg, — melyhez Kócs Ferencz kir. tanfelügyelő, mint elnök, megragadó beszédét fűzte, s evvel felkészítet a tárgyszorozatban jelzett „földgömb rendszeres ismertetéséhez” fogott, mi két óráig tartva, bármelyik egye-

tem disztermébe beillett volna, tekintve a tartalmat, beosztást s az előadás könnyűségét, melylyel a tárgynak legnehezebb részeit megoldotta. A hallgatók mély figyelem, komoly magabizálással követték az előadás minden egyes phazisát, tanulva és buzdulva a látott remekművön. A testület az érdemes előadót kitüntető élejenekkel jutalmazá.

Ezt követte a mult ülés jegyzőkönyve és a választmány működéséről szóló évi jelentés felolvasása, melyből következő adatokkal szolgálhatok: Tartatott összesen 8 választmányi ülés s ezekben hozatott 74 határozat, csoportosítván azokat 13 fő tárgy körül, mint az Eötvös-alap, könyvtár, a népiskolai kézimunka, az országos tanító-szövetség stb. Az országos tanítói szövetség tárgyában a jelentés azt mondja, hogy elszigetelt társadalmi és politikai helyzetünkön fogva tanítástul nek ez idő szerint vezérszereplésre nem vállalkozhatik, inkább szerényen bevárja a hazai tekintélyes tanító-testületek nyilatkozatait, semhogy oly akcióba lépjen, melynek utóbb megfelelni ne legyen képes.

A jelentés egy-k legkedvesebb mozzanatát a királyi pár ezüstmennyegzője képezte. Ugyanis a választmány márczius 7 én a magyarországi néptanítók III. egyetemes gyűlésének végrehajtó bizottsága által az összes néptanító testületekhez intézett körlevele alapján 7-ik pont alatt határozta:

a) hogy e megye területén minden állami és községi iskolában folyó évi ápril 24-ét a dicsőséges uralkodó felségének és apostoli királyunk családii ünnepe alkalmából a növendékeknek a király iránti hűség s a hazaszeretet erőnyeiről előadást tartva, az iskola méltóságához illo alakban ünnepeljek meg;

b) a növendékek számára kiadandó „Királyi ünnep emléké” című füzetet a választmány mind a négy járási kör részére 250 példányban megrendeli;

c) a brassómezei tanítótestület ohajtja a III. egyetemes tanítógyűlés végrehajtó bizottsága által készitendő hódoló feliratba felvételét.

A választmány terjedelmes évi jelentése helyesléssel vétetett tudomásul.

Minden járási kör kötele az elhunyt tagtársak életrajzát egyik vagy másik tagja a tálat kidolgoztatni, melyek rendesen a közgyűlés alkalmával olvastatnak fel. Ez alkalommal Bartha Károly felolvasta Bakó Mihály és Péter Gyula tatragi tanítók életrajzát, — Bede Dániel Kanyó Zsigmond csernátfalusi tanítót. Mindketten átértézték tárggyuk fontosságát, ünnepies, szónoki hangon tartották előadásait.

Mánap díszelőd tartatott a legfényesebb hangulat mellett Kócs Ferencz első poharat Trefort Agoston m. kir. vallás és közoktatási miniszter urra, Orbán Ferencz Gönczy Pál min. tanácsos urra ültet, Veres Sándor Kócs Ferenczre stb.

Mndnyájan elmondhatjuk, hogy szép, kedves emlékekkel váltunk el egymástól, a tanítói közszellem hathatósan nyilvánult tetteiken és szavakban, a visszaemlékezés az órákra, melyeket együtt töltünk, soká, soká fog élni keblünkben.

Egy hallgató.

A Kemény Zsigmond-társaság közgyűlése

Maros Vársárhely, 1878. nov. 9.

A „Kemény [Zsigmond] társaság” folyó hó 9-én, d. e. 10 órakor tartá meg 1. közgyűlését a városház tanácstermében. Az értelmiség tekintélyes képviselőite tisztelte meg városunk ezen első szépirodalmi közgyűlését, melyet báró Apor Károly úr ő méltóságá igen szép előki beszéddel nyitott meg. A tárgyszorozat második számát dr. Tolnai Lajos titkári jelentése képezte, melyben a társaság eddigi működéséről emlékezett meg. Ezen jelentésből kitűnt, hogy a fiatal társaság 78 rendes, 30 alapító és 100-nál több pártoló taggal bír, mely szám időről időre remélhetőleg mind mind nagyobb mérvben fog szaporodni. Az alapítóké már is 3000 forintba növekedett, melynek létrehozásában elnök ő méltóságának van a legnagyobb érdeme. Ugyancsak a titkári jelentésből értesülhetett a közönség gróf Teleki Sámuel nagybecsű alapítólevéléről, melyről a sajtó melegen emlékezett meg a nemes gróf áldozatkés alapítványtette alkalmával. Ezen titkári jelentésben lett bemutatva a nov. 8-iki ülésen tartott tisztújítás és tagválasztás eredménye. A mult évi tisztikar maradt meg az idénre is. Elnök: báró Apor Károly, alelnök Z. dr. Knőper Vilmos, titkár dr. Tolnai Lajos, m. titkár: Kerekes Sámuel, pénztárnok, Watervliet Károly, ügyvéd: Dájbukát János. Megválasztattak új tagoknak: K. Papp Miklós és Indali Gyula Kolozsvárról. Karácsony Márton, Molnár Zsigmond, Lakatos Sámuel és Petelei István Maros-Vársárhelyről. Úgy az előki megnyitói beszédét, mint a titkári jelentést a közgyűlés tetszéssel fogadta, s Kerekes Sámuel indítványára jegyzőkönyvre venni határozta.

A tárgyszorozat 3-ik. számát Szilágyi Sándor értekezése: — Az első alkotmányos kobzás Erdélyben, 1804-ben — képezte, melyet Kovács Ferencz főesperes plébános társaságtag olvasott fel az ő ékes szónoki hangjával, melynek tiszta csengetését mindig kedvesen szokta fogadni a hallgató közönség. A nagy tetszéssel fogadott értekezés, valamint Hegedűs István társasági tagnak „A

* A közérdek szempontjából szívesen helyet adunk a feliratnak. Szerk.

puszta kánaradi sir" című fejkölt szellemű ele-
giája, úgy az elnöki beszéd, mint a titkári jelen-
tés a társaság évkönyvére és közlője lapjain lesz-
nek a n. é. olvasó közönségnek bemutatva, e he-
lyen csak azt kívánjuk meg fölemlíteni, hogy Sándor
Kálmán társasági tag a szép elegia felolvasása
által újabb bizonyítékot nyert a közönség elismeré-
sének. Az elnöki zárzó a jelen voltakait a „Kemény
Zsigmond társaság” iránti meleg érdeklő
désre hívta fel, a közönség azon biztató remény-
nyel távozott, hogy egy esztendő leteltével meg
nagyobb számmal fog megjelenni a társaság 2 ik
közgyűlésén.

A társaság jövőre is minden hó első vasárnap-
ján rendes, minden hó harmadik szombatján szak-
bizottsági ülést fog tartani.

-r.-l.

KÜLÖNFELÉK.

— A korcsolyázó-egylet alakuló köz-
gyűlését a kitűzött időben nem tarthatván meg:
az illeték tudomására hozzuk, miszerint az t. hó
16-án, az az vasárnap d. u. 3 órákor fog meg-
tartani a már említett helyen.

— Kálno król írják lapunknak: A hosszú
téli esték hatalmas óráinak előzése céljából, de
leginkább a szellemi élet fejlesztése végett ujonnan
választott községi tanítóknak, Hosszu Ferencnek nov.
12-én este szép számú közönséget hívott össze a
közégsi iskola helyiségebe, mely alkalommal csí-
nos beszédében találó szavakkal fejté ki az egye-
sülésnek szükségességét s ebből kifolyólag felszó-
lítja a megjelent hallgatókat egy „Olvasó egylet”
felállítására. Ez indítvány a mily meglepő volt,
ép oly hamar elfogadtatott. Huszonhaton irák alá
neveket csakhamar, bebizonyítandó, hogy ők ezen
gondolatot a mily örömdetesnek, ép oly üdvösek
is tartják. Az eszme megteremtett: „Kálno ki
Olvasó egylet” című s így Kálnok község
is sorakozott azon más községekhez, melyek elis-
merik, hogy a mily szükséges az anyagi táplálék
ép oly elkerülhetlen a szellemi! Adja Isten, hogy
sok és még több község találhasson ily ügy buz-
gó férfiakra, kik szerény, de üdvös intézkedéseik
által a népet fölvilágosítsák a juttassák — Isten
éltesse fiatal tanítóinkat s fiatalabb egyetűnket
sokáig!

B.

— Agyonrugta a ló. Nagy-Borosnyón
a ráten folyó hó 9-én a 8 éves Csutak Mózes a
legelőn teheneiket őrzött. Nem messze lovak legel-
tek s a gyermek megakart téríteni ezeket a falu
felé. Az egyik ló e közben a fiú felé rugott s úgy
homlokára talált, hogy a kis fiú elalélt. Hosszabb
idő múlva felcsudván, hazavánszorgott a faluba
szülőihez, kiknek az esetet elbeszélvén azonnal
orvosi ápolás alá vétették. Az agy azonban sokkal
inkább megsérült hogyssem a gyermek túlélhetne
volna a szerencsétlen rugást; folyó hó 12-én meghalt.

— Diszükség a murciai vízkáro
sultak javára. Párisból írják, hogy a párisi
sajtó Lebeyt, az „Agence Havas” igazgatóját, egy
lap szerkesztőségének elnökségével tisztelte meg,
melyet a Hippodromban levő üneplő alkalmával a
murciai vízkárosultak javára fognak elárusítani.
E lap oly terjedelmű s alaku lesz, mint az „Illus-
tration” s 16 oldalból fog állani. Legérdekesebbek
lesznek benne az összes élő fejedelmek és állam-
fők kéziratainak facsimilái. Augier Emil, Dumas
Sándor, V. Sardou, Jules Simon, Naquet Alfred
és Broglie herceg közreműködésüket szintén meg-
ígérték Jules Simon az iskoláról, Naquet a pol-
gári házasságról és Broglie a francia akadémiairól
fognak cikket írni, míg Sardou a naturalismust
választotta értekezése tárgyául. Got egy közle-
ményt ígért meg a Comédia Française-ról; a képek
szintén kitűnőnek lesznek, s erre nézve Meissonier,
Duran, Doré Gusztáv, Vibert, Worms és Cabanel
közreműködése szintén biztosítva van. A lapfejtő
Doré G. rajzolta, melyben a murciai katasztró-
fából egy meghatározott részlet van gyönyörűen kidol-
gozva. Pron kiadó a lapot 300,000 példányban
nyomatja. Ez egyszer megjelenő lap ára Ausztria-
Magyarországról részére egy frank 50 centime A
megrendelést Ed. Lebeyhez, az „Agence Havas”
igazgatójához, Rue Notre-Dam des Victoires, 34.
kell címezni. Különben tervezik, hogy ily lapot
állandóan adjanak ki, miből aztán egész jótékony-
sági alap fejlődhetne ki, mely a szegedi vagy
murciai szerencsétlenségekhez hasonló esetekben
véteknék igénybe.

— Verhovay lapja. A „Somogy” hite-
les forrásból hallja, hogy Verhovay Gyula csaku-
gyan megindítja közelebb politikai nagy napi lapját,
melynek kiadási költségei fedezésére a pénz már
nagy részben beszerezve van. Egy Svájcban tar-
tózkodó honföldi magra 10 ezer frtot (?) adott e
céllra, s ezenkívül a párt tagjai tetemes aláírásokat
tettek. A lap címe „Függetlenség” lesz.

— Renz bemutatta a fővárosi cir-
cusban Chan-Yu-Ling kínai oriat és nejét.
Midőn a közönség elé lépett az új vendég, általa-
nos volt a csodálkozás. Az óriás majdnem 9 lábát
(2 méter 35 cm.) megütő alak, sajátságos nemzeti
öltönyben, kék tógában és csucos kalapban, a
felesége mellette törpének mondható. Majdnem ké-
telkedtek az óriás valódiságában. Azonban Chan-
Yu-Ling csakugyan hamisítatlan a szó legteljesebb
értelmében. Teste arányos. A fej, különösen az

arcz rendkívüli mértékű. A nő kicsi, alig 4 láb
magas, de azért elég erőteljes testalkatú. Az óriás
születt China Sauton tartományban, mely északra
Sibériához közel esik. Kora 33 év és a tatár-
mandzsu fajhoz tartozik. A t. közönség kívánságát
kielégítendő, Renz a chinaiakat a közönség közé
vezettette, hol az hatalmas tenyerével jobbra-balra
parolákat osztogatott, melyből Edelsheim Gyulai
báronak is jutott egy kiváló.

— A s z ü z d o h á n y. Egy gyöngyösi fináncz
nemrég megszaga-lta, hogy a Czinkota melletti
szentmihályi pusztán egy gazdasági hivatalnok-
nál nagy mennyiségű szűz dohány van felhalmozva.
A mult hét egyik napján megjelent a fináncz a
pusztán, hogy végezze hivatalos teendőjét. Mint a
„N. P. Journal” beszéli, a kasznárné asszony sze-
rény házában éppen ekkor igen előkelő vendége
volt, a királyné t. i. a ki az egyik szobába vissza-
vonulva, éppen a vadászatra öltözködött. A szent-
mihályi pusztán volt ugyanis ez nap a rókadá-
szok gyűlö helye. A fináncz megérkezvén, meg-
kezdte a házmotázást; nem ismert igralmut; meg-
kezdte az első szobával, a hol talált is néhány
piros levelet. Feltűnt azonban neki, hogy a másik
szoba ajtaja zárva van. Bizonyosan ott van a na-
gyobb készlet, fel kell nyitni! A kasznárné azon-
ban tiltakozott, mondván, hogy ott ő felsége öltöz-
ködik, de a fináncz nem akart hitelt adni szavának.
Az asszony végre oda állt a gyanus ajtó elé, s
kijelenté, hogy a mig ő él, addig a fináncz oda
be nem megy. A sóvártás javában folyt, midőn
egyszerre megnyílik az ajtó, s kilépett a szobából
a királyné. Ekkorra felöltözött s indult a vadá-
szatra. Ugyilátszott, hogy az esetből nem vett észre
semmit. A királyné öltözök szobájában azonban a
fináncz 80 font szűzdohányt talált, melyet el is
kobozott. A kasznárné most avval fenyegeti,
kogy bepanaszolja a királynénál.

— Török fanatizmus. Achmed effendi
Konstantinápolyban jó pénzért közbenjárt egy an-
gol missionárius érdekében, hogy ez a bibliát tö-
rökre fordíthassa. E miatt Achmedet elítelték. A
porta Achmed effendi ellen hozott ítéletet a török
alkotmány 11. cikkével akarja igazolni. Az 1876.
december 23-iki alkotmány erre vonatkozó § sa
így szól: „Az iszlám és államvallás. Ez alapev
teljes tekintetbe vétele mellett az állam védi minden,
a birodalomban elismert vallás gyakorlatát. . . .
oly föltétel mellett, ha ez által közrend és közér-
zület nem sértezik meg.” A magas porta véle-
ménye szerint Achmed effendi az által, hogy egy
hitetlennek egy keresztény könyvének töröknyelvre
való fordításánál segídekzet nyújtott, a közrendet
oly veszedelmesen megzavarta, hogy e nagy bűné-
ért csak a halál, vagy az élet hossziganlani börtön
lehet a megfelelő büntetés.

— Elfogott család. A főváros előkelő kö-
reit, különösen a képviselőket, egy furfangos csaló
működése régóta izgatottságban tartja. A körmon
font gazember valamely előkelőbb képviselő vagy
nagy birtokos levelével állított be valamely ismer-
tebb egyéniséghöz, mely levelének örökös refrainje
az volt: 100, 50 vagy több frta van az illetőnek
szüksége. Így már többieket lefőzt az illető; de
tegnapelőtt megjárta nagyon Gróf Károlyi Tibor-
hoz személyesen állított be. A gróf baráti viszony-
ban állott az illetővel, a kinek nevében a család
pénzt kért tőle, különben is tudomással bírva a
csaló manőverjeiről, várakozásra kérte őt, mialatt
konstábert küldött. A rendőr által aztán letar-
toztattatta az ügyes gazembert, kiben e rendőrség
Ung-megye egyik tekintélyes családjának iva-
dékát, Banovics Emilt ismerte föl. Az illető az
összes bűnlellel együtt haladéktalanul átszól-
gáltatott a királyi ügyészségnek.

— A halott fölötti virasztás or-
szágszerte divatban lévén, e szokásnak híven hó-
doltak Borsod egyik falujában is; itt egy módos
ember felesége fekvődvén a ravatalon, a rokonok
el nem mulasztották ama végső tiszteletet meg-
adni. Kártyát kerítve, durnyázáshoz láttál, mi is
elég alkalmat nyújtott a szórakozás élénkítő tete-
lére. Egyszerre az ajtó megnyílik azon belép egy
alak halotti szemföldébe burkolva. Szemök, szá-
jok megállt. Az alak pedig ily dorgatórumot inté-
zett hozzájuk: „Hát ti itt isztok, kártyáztok s en-
gem magamra hagytok?” Ezzel nagyot sohajt,
összekeulcsolja kezeit s meredten a földhöz szö-
gezve megállapodott. Embereinkben megfagyott a
vér, kukkanni sem mertek s nyugodt önmegadál-
sál várták a történendőket. Próbrára tették egymás
türelmét, de mégis a leple-burkolt alak unta meg
előbb a dicsőséget, ajtót nyitva, a mint jött, távo-
zott. Másnapra kelve elég bátorságot vőnek ma-
guknak hogy a halottas szobába betekintsenek. A
ravatal teljes rendben, a halotton az életnek leg-
kisebb jele sem észleltetett. A temetés alatt miről
sem folyt a beszéd, mint az éjjel végbement je-
lenetről. Képzeltetni, mily rémületet, mily megle-
petést szült az eset a falu népében. De még na-
gyobb rémület és meglepetés vőn erőt az özevgy-
gy lett hitvesen, a mint a padon járt cseléd azon
hirt hozta, hogy onnan a kukorica-koszorúk mind
eltűntek.

— Egy külföldi nő men helyet fogtak
legközelebb Lintorfban megnyitni: az előkelőbb
iszákosok asyulmát. E menház egy pompás erdő
szélén, nagy kiterjedésű telken áll. Építési költsé-
gei szintén adakozás, s kamat nélküli kölcsönnel

Ny. Bernstein Márkán Seps-Szentgyörgyön.

fedeztettek. Berendezése lehetőleg kényelmes; van
benn nagy étterem zongorával, biliardasztal, van
olvasóterem, az épület körül park stb. Az
intézetben a szellemi foglalkozásról nemcsak egy
gazdag könyvtár, hanem rendszeres felolvasások
által is gondoskodni fognak. Az intézetben csak
önként jelentkezőket fognak felvenni, hogy rend-
szerint egy-egy évet töltsenek ott. A tartozási
költség 100—150 mark Ezen intézet Németorszá-
ban az első, de a német lap, mely e közleményt
hozza, teljes reménységgel fejezi ki az iránt,
hogy nemcsak a több ilyen intézet is fog kelet-
kezni, mert nagy szükség van rá. Már eddig is jó
előre 135-en jelentkeztek felvételre, pedig még a
megnyitás messze van.

Felelős szerkesztő: Málk József.

Kiadótulajdonos: Bernstein Márk.

TUTSEK E.

temetkezési intézete Brassóban

(felső nagy-utca 484. szám)

ajánlja dusan ellátott raktárát a nagyérdemű kö-
zönség figyelmébe. — Raktárban tart a legjobb
gyártmányu

érczkoporsókat

a legelső kizárólag engedélyezett bécsi gyárból
valamint minden fajta saját gyártmányu

fakoporsókat

is, ugyszintén minden

a temetkezéshez és gyászolók részére
szükséglendő cikkekkel dús választékban a legju-
tányosabb árak mellett.

Elvállal minden rendű egész kiállításokat is
a legolcsóbb osztálytól a legfényesebbig jutányosan
szabott ár mellett.

Az intézet saját díszes

2—0

HALOTTI KOCSI-

val is rendelkezik, mit kívánatra vidékre is kiad.

Sz. 3137. közig.
1879.

Hirdetmény.

A sepsi-szentgyörgyi városi tanács részéről
ezennel közhírré tétetik, hogy a város tulajdonát
képező DACZÓ-féle telken levő rozszant csűr, szín
és törökbauszka fas farészre, — ugyszintén a három
szellőrláz folyó évi novemberbő 16-án délutáni 3
órákor készpénz fizetés mellett árverezés útján a
legtöbbet ígérőnek el fognak adatni.

Sepsi-Szentgyörgyön, 1879. november 9-én

A városi tanácstól

Császár Bálint,
polgármester.

1—2

Sz. 7871.

Háromszékmegye alispánjától.

Pályázati hirdetés.

Törvényhatósági központi iktató Kőnczei Bé-
la az árapataki csoportban körjegyzővé lett vá-
lasztásával hivataláról lemondván, a mltsz. főispán
urnak 838. idei szám alatt tett intézkedése szerint,
ezen hivatal betöltésére pályázat hirdettetik. Pá-
lyázó köteles bebizonyítani kifogástalan erkölcsi
életét és megyei illetékességét s ha netalán ha-
sonló hivatal viselt volna, — azt kellő okmányok-
kal tanúsítani.

Pályázati határidő november 30-ika, mely
idő alatt a folyamodás közvetlen ó méltóságához
lesz beadandó.

Kelt S.-Szentgyörgyön 1879 nov. 7-én.

FORRÓ FERENCZ,
alispán.

HÁZELADÁS.

A Csiki-utczában 372. házszám alatti
telek két lakházzal, veteményes és gyü-
mölcsös kerttel egészben vagy részben
szabad kézből előnyös feltételek mellett
eladó. — Ez iránt tudakozódhatni a szer-
kesztőségünél.

1—3